

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, în vederea introducerii unui regim fiscal favorabil pentru primele de asigurare de răspundere civilă profesională achitate de persoanele fizice care realizează venituri din salarii, inclusiv funcționarii publici, cu scopul de a stimula responsabilitatea profesională, de a proteja patrimoniul personal al angajaților în fața riscurilor profesionale și de a corecta un dezechilibru legislativ existent în prezent.

Forma actuală a Codului fiscal nu reglementează explicit deductibilitatea asigurărilor de răspundere civilă profesională pentru salariați sau funcționari publici, deși aceste instrumente sunt esențiale în numeroase domenii cu risc profesional ridicat. În schimb, același act normativ permite deductibilitatea altor tipuri de asigurări, precum cele de sănătate sau pensiile facultative, în anumite limite, ceea ce creează, în prezent, un tratament fiscal inechitabil și descurajează asumarea responsabilității profesionale.

La nivel comparativ, jurisprudența fiscală a statelor membre ale Uniunii Europene relevă faptul că primele de asigurare de răspundere civilă profesională sunt tratate, în mod constant, ca instrumente de protecție a patrimoniului personal și de consolidare a responsabilității profesionale, beneficiind de regimuri fiscale favorabile. În Austria, Germania, Franța, Italia și Belgia, legislația fiscală permite deductibilitatea acestor prime atunci când ele se dovedesc a fi indispensabile exercitării atribuțiilor de serviciu, consacrand caracterul lor de cheltuială profesională necesară. În Finlanda, cheltuielile efective ale contribuabilului, incluzând primele de asigurare profesională, sunt recunoscute fiscal în măsura în care depășesc plafonul forfetar anual, în timp ce în Croația, Portugalia și Spania, angajatorii beneficiază de deductibilitatea integrală a acestor cheltuieli, consolidând astfel protecția instituțională a funcționarilor.

Totodată, în Grecia, Suedia sau Țările de Jos, deși nu se regăsesc prevederi privind deductibilitatea individuală, statul își asumă direct răspunderea pentru prejudiciile cauzate în exercitarea atribuțiilor de serviciu, limitând răspunderea personală a angajaților. Din analiza comparativă rezultă că legislația fiscală din România nu reglementează forme de recunoaștere fiscală sau de protecție instituțională în acest domeniu, ceea ce plasează în mod inechitabil întreaga sarcină financiară asupra funcționarilor publici și a personalului contractual, justificând în mod obiectiv și imperativ necesitatea intervenției legislative propuse.

De asemenea, în anumite state membre ale Uniunii Europene protecția funcționarilor publici și a personalului contractual este consolidată prin limitarea expresă a răspunderii sau prin implicarea directă a angajatorului. Astfel, în Polonia, răspunderea civilă a funcționarilor este plafonată prin lege la echivalentul a trei salarii lunare, ceea ce demonstrează preocuparea legislativă pentru evitarea împovărării excesive a persoanelor aflate în serviciul public. În Austria, Germania și Grecia, statul își rezervă dreptul de regres numai pentru cazuri de intenție sau neglijență gravă, consacrand astfel principiul proporționalității în materia răspunderii civile, iar în Croația, Portugalia și Spania, deductibilitatea primelor de asigurare este recunoscută în mod explicit pentru angajatori, ca expresie a responsabilității instituționale față de personalul angajat. Aceste exemple comparate evidențiază faptul că majoritatea statelor membre aplică un mecanism de protecție, fie prin limitarea răspunderii, fie prin recunoașterea fiscală a cheltuielilor.

Respectarea principiului echității fiscale presupune tratamentul egal al tuturor categoriilor de contribuabili, iar intervenția legislativă propusă are în vedere corectarea cadrului normativ actual, cu scopul de a garanta, explicit, protecția profesională a funcționarilor publici și a personalului contractual. Astfel, suportarea riscurilor profesionale și a prejudiciilor generate, exclusiv din veniturile proprii ale acestora este inechitabilă și descurajantă, mai ales în contextul în care în alte state membre ale Uniunii Europene aceste cheltuieli sunt deja tratate favorabil din punct de vedere fiscal.

Funcționarii publici și personalul contractual exercită în mod constant atribuții care implică luarea unor decizii cu impact juridic, economic sau social, iar în lipsa unei protecții financiare adecvate, riscul personal asociat acestor decizii poate conduce la o reticență justificată în asumarea responsabilității, cu efecte directe asupra eficienței administrative. În acest context, recunoașterea fiscală a primelor de asigurare de răspundere civilă profesională reprezintă nu doar o măsură de echitate, ci și un pas necesar în direcția alinierii la standardele europene, unde astfel de cheltuieli sunt deja considerate deductibile, în cadrul unui sistem fiscal modern, orientat spre prevenție și responsabilitate.

Completarea articolului 76 alineatul (4) cu litera j¹⁾ urmărește instituirea unui regim fiscal pentru persoanele fizice, inclusiv funcționari publici, personal contractual și persoane care exercită funcții de demnitate publică care, în scopul protejării propriului patrimoniu împotriva riscurilor profesionale, aleg să încheie contracte de asigurare de răspundere civilă profesională în nume propriu. Prin această intervenție legislativă se urmărește excluderea de la impozitare a sumelor achitate cu titlu de primă de asigurare, în limita unui plafon anual stabilit prin norme metodologice, contribuind astfel la consolidarea unui climat profesional responsabil și la diminuarea presiunii financiare asupra angajaților care își asumă riscuri în exercitarea atribuțiilor de serviciu. În mod indirect, această măsură are potențialul de a îmbunătăți calitatea serviciilor publice, prin încurajarea unei conduite profesionale prudente, dar responsabile, susținută de o protecție financiară adecvată. Menționăm faptul că ne referim doar la răspunderea profesională ca urmare a faptelor săvârșite din culpă, nu și intenție.

Introducerea unui nou alineat, respectiv alineatul (13¹) în cadrul articolului 77 subliniază necesitatea recunoașterii caracterului esențial al cheltuielilor aferente asigurării de răspundere civilă profesională, în contextul unei fiscalități echitabile și moderne. Deducerea personală suplimentară propusă se înscrie în linia altor facilități fiscale deja existente, precum cele acordate pentru pensii facultative sau asigurări de sănătate, și are rolul de a sprijini persoanele fizice care activează în domenii cu grad ridicat de expunere profesională. Prin această reglementare se creează premisele unei protecții juridice indirecte, care poate contribui la reducerea litigiilor generate de erori profesionale și, implicit, la degrevarea instanțelor de judecată. În același timp, se oferă un sprijin concret profesioniștilor care aleg să își asume responsabilitatea decizională într-un cadru fiscal predictibil și corect.

Completarea articolului 78 alineatul (2) litera a) cu subpunctul (vi) este necesară pentru asigurarea coerenței legislative și pentru facilitarea aplicării corecte a reținerilor la sursă de către angajatori. În contextul introducerii unei noi deduceri personale, este esențial ca legislația fiscală să reflecte în mod explicit această modificare, astfel încât să se evite interpretările divergente și eventualele disfuncționalități în aplicarea normelor fiscale. Prin această intervenție se urmărește clarificarea obligațiilor fiscale ale angajatorilor, simplificarea procedurilor de calcul al impozitului pe venit și consolidarea unui cadru fiscal transparent, în care drepturile contribuabililor sunt respectate și aplicate uniform.

Nu în ultimul rând, prin promovarea legii, în forma propusă, nu sunt afectate veniturile bugetare de stat, nefiind incidente prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu art. 21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, cu referire la obligativitatea solicitării fișei financiare.

În concluzie, prezenta inițiativă legislativă răspunde unei nevoi reale și urgente de modernizare a regimului fiscal, prin recunoașterea caracterului esențial al asigurărilor de răspundere civilă profesională. Prin introducerea deductibilității acestor cheltuieli, se creează un cadru fiscal echitabil, se stimulează responsabilitatea profesională și se contribuie la consolidarea încrederii în profesioniștii atât din sectorul public, cât și din sectorul privat.

În acest sens, vă supun spre dezbatere și adoptare prezenta propunere legislativă.

INIȚIATORI,

TABEL CU INIȚIATORII

propunerii legislative pentru completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal

NR. CRT.	NUME / PRENUME	GRUP PARLAMENTAR	SEMNĂTURA
1	MOISIN RAJU-MARIN	PNL	
2.	Lucian Bode	PNL	
3.	Octavian Opru	PNL	
4.	Mircea Teod	PNL	
5	CIOBANU ADRIAN	PNL	
6	STANESCU VENETA	PNL	
7.	MATEI ANETA-	PNL	
8.	NEACȘU ANDREEA-FIROTA	PNL	
9	MITITELU EDUARD-TATIANA	PNL	
10	POSOVRANU MARIAN	PNL	
11	DOBAN IONEL	PNL	
12	Vela Ion Marcel	PNL	
13	Stefan Gyel	PNL	
14.	ROMAN FORIN	PNL	

[illegible]

TABEL CU INIȚIATORII

propunerii legislative pentru completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal

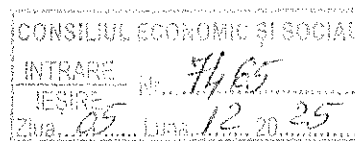
NR. CRT.	NUME / PRENUME	GRUP PARLAMENTAR	SEMNĂTURA
1	LĂPUȘAN REMUS	PSD	
2	POPO MONICA	PSD	
3	GEAMĂN ADELA	PSD	
4	SIMU AURORA TASICA	INDEPEND.	
5	GOVOR MIRCEA	PSD	
6	CILUȘ IONEL	PSD	
7	ȘOKE CATALINA	PSD	
8	MOISEEV ALEXANDRU	PSD	
9	CONSTANTINESCU SERGIU	PSD	
10	SAMOILĂ ION	PSD	
11	STOENICA IRINA	PSD	
12	BORS MĂDĂLIN	PSD	
13	VUȘCAN VOICU	PSD	
14	BARA ADRIAN	PSD	

[illegible]

ROMANIA

Parlamentul României

Camera Deputaților

Senat

LEGE

pentru completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Art. I. – Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 76 alineatul (4), după litera j), se introduce o nouă literă, litera j¹), cu următorul cuprins:

„j¹) sumele reprezentând primele de asigurare de răspundere civilă profesională achitate de persoanele fizice care realizează venituri din salarii, inclusiv de către funcționarii publici, personalul contractual și persoanele care obțin venituri asimilate salariilor prevăzute la art. 76, alin.(2), lit.a), în scopul acoperirii riscurilor profesionale, încheiate în nume propriu, în limita unui plafon anual stabilit prin norme metodologice.”

2. La articolul 77, după alineatul (13), se introduce un nou alineat, alineatul (13¹), cu următorul cuprins:

„(13¹) Se acordă o deducere personală suplimentară reprezentând sumele achitate cu titlu de primă de asigurare de răspundere civilă profesională, încheiată în nume propriu de persoanele fizice care realizează venituri din salarii, inclusiv de către funcționarii publici, personalul contractual și persoanele care obțin venituri asimilate salariilor prevăzute la art. 76, alin.(2), lit.a), în scopul acoperirii riscurilor profesionale, în limita unui plafon anual stabilit prin norme metodologice.”

3. La articolul 78 alineatul (2) litera a), după subpunctul (v), se introduce un nou subpunct, subpunctul (vi), cu următorul cuprins:

„(vi) primele de asigurare de răspundere civilă profesională achitate de persoanele fizice care realizează venituri din salarii, inclusiv de către funcționarii publici, personalul contractual și persoanele care obțin venituri asimilate salariilor prevăzute la art. 76, alin.(2), lit.a), în scopul acoperirii riscurilor profesionale, încheiate în nume propriu, în limita unui plafon anual stabilit prin norme metodologice.”

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2027.

Art. III. – În termen de 60 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, Ministerul Finanțelor elaborează normele metodologice de aplicare a prevederilor acesteia, care se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

**Președintele
Camerei Deputaților
Sorin-Mihai GRINDEANU**

**Președintele
Senatului
Mircea ABRUDEAN**